

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Харківський національний автомобільно-
дорожній університет**

у співпраці з

Lodz University of Technology
(м. Лодзь, Польща)

ДВНЗ «Національний лісотехнічний університет України»
Навчально-науковий інститут екологічної економіки і менеджменту
(м. Львів, Україна)

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Навчально-науковий інститут «Каразінський банківський інститут»
(м. Харків, Україна)

Державний біотехнологічний університет
(м. Харків, Україна)

**ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНИЙ
ТА ЕКОНОМІКО-ФІНАНСОВИЙ
ІНСТРУМЕНТАРІЙ УПРАВЛІННЯ
СУЧАСНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ:
МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД**

МАТЕРІАЛИ

**II Міжнародної науково-практичної конференції,
Україна, м. Харків, 02 листопада 2022 р.**

Збірник наукових праць

ХНАДУ, 2022

УДК 657:336.2:338.2

*Конференція зареєстрована в УкрІНТЕІ, посвідчення № 927 від 23.11.2021 р.
Друкється за рішенням Вченої ради факультету управління та бізнесу
Харківського національного автомобільно-дорожнього університету,
протокол № 3 від 17.10.2022 р.*

Організаційний комітет:

- Богомолів В.О.** д-р техн. наук, професор, ректор, ХНАДУ (голова оргкомітету)
Дмитрів І.А. д-р екон. наук, професор, проректор з наукової роботи, ХНАДУ (заступник голови оргкомітету)
- Шевченко І.Ю.** д-р екон. наук, професор, декан факультету управління та бізнесу, ХНАДУ (заступник голови оргкомітету)
- Ковальова Т.В.** канд. екон. наук, доцент, завідувач кафедри обліку і оподаткування, ХНАДУ (заступник голови оргкомітету)
- Качмарек Л.
(Kaczmarek Ł.)** dr hab. inż., prof., Vice Dean for Full Time Degree Programmes, Faculty of Mechanical Engineering, Lodz University of Technology; Head of the Research Groups Space Engineering and Functional Materials; Vice President of the Association of Polish Inventors and Rationalizers; Co-founder of a spin-off company Advanced Graphene Products Sp. z o. o. (м. Лодзь, Польща)
- Маренич Т.Г.** д-р екон. наук, професор, професор кафедри обліку, аудиту та оподаткування, Державний біотехнологічний університет (м. Харків)
- Беляєва Л.А.** канд. екон. наук, доцент, доцент, доцент кафедри обліку та оподаткування, ННІ «Каразінський банківський інститут» Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна
- Воляник Г.М.** канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри обліку і аудиту ННІ екологічної економіки і менеджменту ДВНЗ «Національний лісотехнічний університет України» (м. Львів)
- Маліков В.В.** д-р наук з держ. упр., професор кафедри обліку і оподаткування, ХНАДУ
- Болдовська К.П.** канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування, ХНАДУ (відповідальний секретар)

Обліково-аналітичний та економіко-фінансовий інструментарій управління сучасним підприємством: міжнародний досвід : збірник наукових праць за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 02 лист. 2022 року). Харків : ХНАДУ, 2022. 232 с.

Матеріали конференції будуть корисні для науково-педагогічних працівників, науковців, представників сфери державного управління, практичних працівників, а також аспірантів і здобувачів вищої освіти у галузі обліку і оподаткування, фінансів, економіки, підприємництва, менеджменту.

Матеріали опубліковані в авторській редакції з дотриманням індивідуального стилю. Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність статистичної та іншої інформації, що надано в рукописах, та залишає за собою право не поділяти погляди авторів на ті чи інші питання, що розглянуті в рамках науково-практичної конференції.

© колектив авторів
© ХНАДУ, 2022

ЗМІСТ

1. ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ І РОЗВИТКУ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА

Беляєва Л.А., Бреславець А.М. Особливості обліку розрахунків з контрагентами в період воєнного стану	7
Волошко Т.В., Хорошилова І.О. Особливості організації обліку готової продукції	10
Воляник Г.М. Обліково-аналітичне забезпечення системи менеджменту підприємства інформацією про запаси у відповідності до міжнародних та національних стандартів обліку	14
Дорошенко М.А., Уламбаяр Ц., Болорхуу Т. Визначення дебіторської заборгованості у національних і міжнародних стандартах бухгалтерського обліку	19
Колєсніченко А.С. Порівняльна характеристика форми фінансової звітності «баланс» для малих та середніх суб'єктів господарювання	22
Кравченко О.В., Кобець Т.О. Проблеми обліку заробітної плати на підприємствах	25
Московчук А.Т., Дорош В.Ю. Використання методу логарифмування в аналітичному дослідженні доходів	27
Пеняк Ю.С., Марков Р.В. Особливості управління запасами в умовах воєнного стану в Україні	30
Приймак С.В. Роль інформації в організації аналітичних досліджень бізнесу	33
Юсковець І.М. Ефективність використання оборотних активів на прикладі ТОВ «Нова пошта»	37

2. ОБЛІКОВО-ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА І ВНУТРІШНІЙ АУДИТ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ СТРУКТУР

Вербицька В.І., Якушкіна В.Р., Олефіров Д.Г. Актуальність та необхідність вдосконалення прогностичної аудиторської діяльності	41
Джалова-Фісун О.С. Особливості облікової політики бюджетної установи	46
Кравченко О.В., Бага А.В., Дмитренко А.В. Теоретичні засади оподаткування сільськогосподарських підприємств	49

<i>Маліков В.В.</i> Місце та роль податків на доходи громадян у податковій системі держави	‘53
<i>Маліков В.В.</i> Формування та сучасний стан податкової системи України	58
<i>Монастирук М.В.</i> Вплив запровадження воєнного стану на оподаткування суб’єктів малого бізнесу	65
<i>Овчарова Н.В., Сенченко А.С.</i> Формування облікової політики щодо забезпечень для цілей оподаткування	69

3. СУЧАСНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ ФІНАНСОВОГО УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ОДИНИЦЯМИ

<i>Білошанка В.С.</i> Система продажів банківських продуктів як функціональний напрямок управління банком	73
<i>Бочарова Н.А., Бук О.В.</i> Оцінка функціонування СОБ	77
<i>Вербицька В.І., Надвіренко А.Д.</i> Управління оборотним капіталом підприємства	81
<i>Zhmai A., Shkurateniuk N.</i> Comparative description of risk-management standards COSO and FERMA	86
<i>Забедюк М.С.</i> Фінансовий потенціал підприємства: сутність, функції та фактори впливу	89
<i>Леонтьєва Л.В., Леонтьєв Р.В.</i> Управління і контроль за фінансами під час воєнного стану	91
<i>Мошківський В.В.</i> Інструменти фінансового управління	95
<i>Нужна О.А.</i> Економіко-математичне моделювання в управлінні фінансовими результатами сільськогосподарських підприємств	98
<i>Шаповал І.А.</i> Політика інвестиційної діяльності у державному секторі економіки	101

4. МЕНЕДЖМЕНТ ЗМІН НА СУЧАСНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ: ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА ЗАРУБІЖНИЙ АСПЕКТИ

<i>Близнюк А.О., Власов Б.О., Окомельченко В.А., Загоруйко В.С.</i> Поняття та принципи побудови організаційних структур управління	105
<i>Герасимчук В.Г., Андрос С.В.</i> Пріоритети відновлення та розвитку реального сектору економіки України	110

<i>Долгих Я.В.</i> Особливості формування вхідних та вихідних показників об'єктів господарювання, ефективність яких оцінюється методом DEA	114
<i>Zhmtai A., Cherneva A.</i> Features of doing business as a wakaresaseya	116
<i>Нестеренко В.Ю., Мороз А.Р., Тарянік Ю.С.</i> Конкурен-тоспроможність підприємства: дослідження сутності поняття	121
<i>Федотова І.В., Мезенцева Є.В.</i> Використання бенчмаркінгу для підвищення конкурентоспроможності підприємства	125
<i>Федотова І.В., Скалозубов О.О.</i> Основні аспекти формування взаємовідносин АТП з персоналом	129
<i>Хорошилова І.О., Качмарек Л., Мошківський В.В.</i> Найбільш поширені моделі менеджменту змін	133

5. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА

<i>Дєвочко О.А.</i> Правові засади розвитку підприємства: проблеми і перспективи реформування	138
<i>Джалова-Фісун О.С.</i> Нормативне регулювання бюджетного обліку в Україні	142
<i>Ковальова Т.В., Бойченко А.Є.</i> Про нормативну-правову базу при обліку розрахунків з постачальниками	144
<i>Костяниця Д.О.</i> Нормативно-правова база як підґрунтя забезпечення розвитку підприємництва	149
<i>Леонтьєва Л.В.</i> Фінансовий контроль вищих органів державної влади під час воєнного стану	153
<i>Перунова О.М.</i> Нормативно-правове забезпечення розвитку юридичної особи	159
<i>Половко А.В.</i> Організаційно-регулятивні аспекти бухгалтерського обліку в Україні проблеми і перспективи	167
<i>Токаренко К.В.</i> Теоретичні аспекти сутності сільськогосподарських підприємств та їх видів	171

6. ПЕРСПЕКТИВИ МОДЕРНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

<i>Бєлов Л.О.</i> Історія розвитку обчислювальної техніки та інформаційних систем і технологій у контексті модернізації бухгалтерської справи	176
<i>Мошківський В.В., Вербицька В.І.</i> Роль бухгалтера в умовах цифрової економіки	179
<i>Новикова Д.А.</i> Оптимізація аудиту та бухгалтерського обліку в Україні за допомогою технології блокчейн	184
<i>Глуцкевич Н.В.</i> Варіанти цифровізації обліку в Україні	186

7. НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ

<i>Бабіч В.Є.</i> Завдання бухгалтерського обліку в сучасних умовах	189
<i>Бондар М.В.</i> Сутність та види поліпшення та ремонту основних засобів	192
<i>Вербицька В.І., Кисіль В.В., Рочева Г.В.</i> Удосконалення правлінського обліку в частині розподілу накладних витрат підприємства	196
<i>Дорошенко М.А., Болдовська К.П.</i> Дебіторська заборгованість: теоретичні аспекти визначення	201
<i>Дрюк Т.М.</i> Основи обліку, аналізу і аудиту екологічних витрат підприємств	206
<i>Івакін В.О., Хорошилова І.О.</i> Нововведення в обліку дебіторської заборгованості	208
<i>Ковальова Т.В., Шрамкова Н.А.</i> Дослідження визначення «запаси» для цілей бухгалтерського обліку	212
<i>Макогон В.Д.</i> Трансформаційні процеси у системі державних фінансів в умовах воєнного стану	218
<i>Нестеренко І.В.</i> Екологічне оподаткування як основа сталого розвитку	220
<i>Ситнікова К.О., Хорошилова І.О.</i> Аспекти обліку виробничих запасів та шляхи його покращення	224
<i>Христенко А.О., Проскура А.С., Лівенцова Я.О.</i> Науково-методичні засади організації соціально орієнтованого бухгалтерського обліку	228

ВПЛИВ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ВОЄННОГО СТАНУ НА ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО БІЗНЕСУ

*Монастирук М.В., здобувач вищої освіти
Науковий керівник: Мірошниченко О.В., канд. екон. наук
Сумський державний університет*

У нинішніх воєнних умовах урядом було запроваджено ряд змін у податковому законодавстві. Так, з березня 2022 року було прийнято Закон України 2118-IX, який вніс певні корективи у оподаткування та подання звітності суб'єктами господарювання в умовах війни, наприклад [4]:

- зупинено перебіг податкових строків, які визначалися раніше (стосується сплати податків, розгляду скарг, подання звітності, тощо);

- накладено мораторій на податкові перевірки (не стосується камеральних перевірок декларацій та/або уточнюючих розрахунків, камеральних перевірок);

- звільнено від відповідальності суб'єктів господарювання за порушення правил та норм податкового законодавства.

У березні також набрав чинності інший закон (Закон України №2120-IX), який ніс доповнюючи характер. Основними змінами стали [5]:

- дозвіл на окремі види перевірок податковими органами;

- надання пільг платникам єдиного податку та платникам земельного податку;

- уточнено застосування благодійними організаціями податкових пільг;

- визначено особливості реєстрації податкових накладних в умовах воєнного стану.

Відзначимо, що для діяльності фізичних та юридичних осіб які обрали спрощену систему оподаткування почали функціонувати нові можливості оподаткування (табл. 1).

Таблиця 1

Основні податкові зміни оподаткування фізичних та юридичних осіб, які обрали спрощену систему оподаткування станом на 2022 рік

Група	Особливості оподаткування	Додаткові можливості
1 група	Єдиний податок – мають право не сплачувати (з 01.04.2022 до закінчення (скасування) воєнного стану)	
2 група		
3 група	ЄСВ – мають право не сплачувати (при цьому страховий стаж не нараховується) з 01.03.2022 до закінчення (скасування)	<ul style="list-style-type: none"> - звільнено від нарахування, сплати та подання звітності з ПДВ щодо реалізації товарів (послуг) на території України; - збільшено граничний обсяг річного доходу до 10 млрд. грн; - надано можливість переходу на ставку єдиного податку 2 %
4 група	воєнного стану та протягом наступного року після його припинення Звітність з ЄСВ – у разі несплати ЄСВ, у податковій звітності Додаток 1 не заповнюється (з 01.03.2022)	Не нараховується та не сплачується земельний податок тих земельних ділянок, які територіально розташовані у регіонах де ведуться бойові дії, або є тимчасово окупованими

Джерело: складено автором [3-5]

Експерти запевняли, що початок повномасштабного вторгнення стане рушійною силою поступової ліквідації малого та середнього бізнесу, адже платоспроможність українців знизилась, попит на всі товари скоротився, підвищився показник безробіття, тощо [1]. Проте, після тримісячної паніки, статистика свідчить про те, що кількість новостворених фізичних та юридичних осіб, для прикладу у Сумській області, які обрали спрощену системи оподаткування почала зростати (рис. 1).

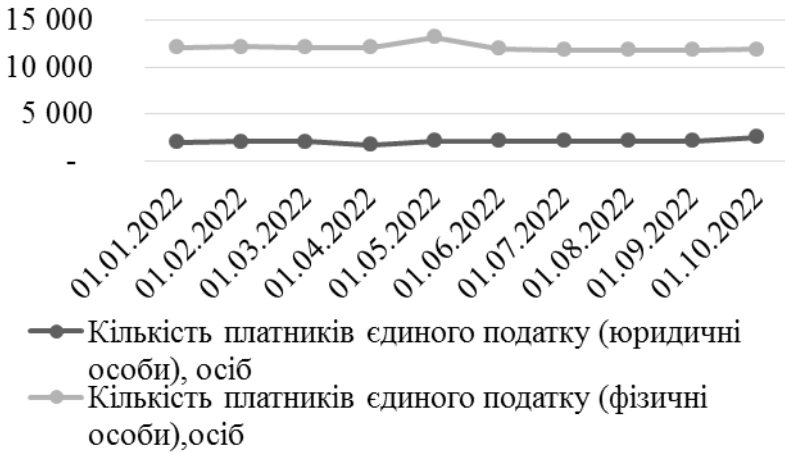

Рис. 1. Динаміка кількості зареєстрованих фізичних та юридичних осіб, які обрали спрощену систему оподаткування у 2022 році в Сумській області
Джерело: складно автором на основі [2]

Одним із першочергових факторів стало те, що громадяни почали шукати додаткові шляхи заробітку, переорієнтовувати робочий процес офлайн на онлайн, розширювати свої компетентності, тощо. Саме ці факти сприяли збільшенню платників 3-ї групи оподаткування (2 %) у квітні 2022 року. Вагома частка з новостворених підприємств обрали основним видом діяльності комп'ютерне програмування (КВЕД 62.01), керування устаткуванням (КВЕД 62.03), діяльність у сфері інформаційних технологій так комп'ютерних система (КВЕД 62.09).

Звичайно, ряду підприємств довелося завершити або призупинити свою діяльність, що негативно відображається на загальній сумі податкових надходжень до бюджету, адже такий у загальному недоотримує 418,6 млрд грн (станом на серпень 2022 року) [6].

Із огляду на проведений аналіз законодавчих змін в оподаткуванні суб'єктів малого бізнесу, наголосимо на їх необхідності. Їх імплементація дала змогу не лише мінімізувати закриття бізнесу, але й навіть в умовах війни збільшити кількість новостворених підприємств. Звичайно, відкритим залишається питання виконання єдиним податком фіскальної функції, адже для більшості фізичних осіб функціонує добровільна сплата єдиного податку.

Перелік посилань:

1. Moderní aspekty vědy: XXIV. Díl mezinárodní kolektivní monografie / Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o. Česká republika: Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o., 2022. str. 617

2. Кількість платників єдиного податку. *Сайт Сумської міської ТГ*. URL: <https://finance.smr.gov.ua/28-kilkist-platnikiv-edinogo-podatku> (дата звернення: 24.10.2022).

3. Податковий Кодекс України : закон України від 02 груд. 2010 р. №2755-VI (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 24.10.2022).

4. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо особливостей оподаткування та подання звітності у період дії воєнного стану : Закон України від 03 бер. 2022 р. № 2118-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2118-20#Text> (дата звернення: 25.10.2022).

5. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану : Закон України від 15 бер. 2022 р. № 2120-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2120-20#Text> (дата звернення: 25.10.2022).

6. У серпні 2022 року до загального фонду державного бюджету надійшло 204,6 млрд гривень. *Міністерство фінансів України*. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/u-serpni-2022-roku-do-zahalnoho-fondu-derzhavnoho-biudzhetu-nadiishlo-2046-mlrd-hryven> (дата звернення: 25.10.2022).